

**UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS DOMBOG**

**HØJESTERETS DOM
afsagt tirsdag den 19. marts 2013**

Sag 338/2012

(1. afdeling)

Rigsadvokaten

mod

E

(advokat Kristian Mølgaard, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Næstved den 15. februar 2012 og af Østre Landsrets 14. afdeling den 27. juni 2012.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Niels Grubbe, Thomas Rørdam, Michael Rekling og Lars Hjortnæs.

Påstande

Dommen er anket af erstatningssøgende, E der har nedlagt endelig påstand om, at anklagemyndigheden skal betale 202.800 kr., subsidiært et mindre beløb efter rettens skøn, med rente fra den 29. december 2010.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anbringender

E har navnlig anført, at han ikke har udvist egen skyld. Han blev fængslet, efter at en af de medsigtede, X3, havde udpeget ham som medgerningsmand. Allerede i grundlovsforhøret forklarede han, hvilket motiv X3 kunne have til at udpege ham, og den efterfølgende efterforskning bekræftede forklaringen. Han benægtede ikke at kende de medsigtede X6 og X3. Det var helt naturligt, at han ved grundlovsforhøret ikke specifikt kunne huske sin færden på gerningstidspunktet tre måneder tidligere.

Da politiet senere havde skaffet teleoplysninger om hans brug af sin mobiltelefon omkring gerningstidspunktet, afgav han forklaring herom, som var forenelig med, hvad han mere generelt havde forklaret ved grundlovsforhøret.

Han ville ikke være blevet løsladt tidligere, uanset hvad han havde forklaret. Selv efter, at han havde forklaret om sine telefonopkald til X6 omkring gerningstidspunktet og om sin øvrige færden den pågældende aften, blev han ikke løsladt.

Selv hvis hans adfærd efter anholdelsen findes at have været culpøs, har der således ikke været årsagsforbindelse mellem hans adfærd og varetægtsfængslingen, og fængslingen har heller ikke været en påregnelig følge af hans adfærd.

Anklagemyndigheden har navnlig anført, at E under strafforfølgningen har udvist en culpøs adfærd ved at afgive skiftende eller urigtige forklaringer og ved ikke at rense sig for en konkret og begrundet mistanke i relation til alvorlig, personfarlig kriminalitet.

Den medsigtede X3 havde udpeget ham som medgerningsmand, men han undlod under grundlovsforhøret at give fyldestgørende oplysninger om sin færden om aftenen den 20. februar 2009 og sit bekendtskab med den medsigtede X6. Han gav endvidere urigtige oplysninger om sin mobiltelefon, hvilket betød, at politiet først ca. en måned senere kunne afslutte efterprøvelsen af hans forklaring om X3's mulige motiv til at udpege ham. Da teleoplysninger efterfølgende viste, at han havde ringet til X6 syv gange den 20. februar 2009 om aftenen forud for gerningstidspunktet, ville han først ikke udtale sig, og han forklarede først halvanden måned senere om baggrunden for opkaldene. Han har på intet tidspunkt villet oplyse nærmere om den fest, han senere forklarede at have deltaget i på gerningstidspunktet, og politiet kunne derfor ikke efterprøve hans mulige alibi.

Han havde under de foreliggende omstændigheder en særlig anledning til at søge at rense sig for den konkrete mistanke mod ham ved at fremkomme med de oplysninger, han var i besiddelse af. Ved at undlade dette og ved at afgive skiftende og til dels urigtige oplysninger har han skabt en sådan tvivl om sin egen troværdighed og om sin deltagelse i hændelsesforløbet, at han har måttet regne med risikoen for at blive varetægtsfængslet som sket.

Anklagemyndigheden er enig i opgørelsen af erstatningskravet og den ændrede rentepåstand.

Højesterets begrundelse og resultat

E blev anholdt og varetægtsfængslet den 13. maj 2009 efter at være blevet udpeget som medgerningsmand af en af de øvrige sigtede i sagen.

E har efter frihedsberøvelsen afgivet urigtige og skiftende forklaringer om sit bekendtskab med en af de medsigtede, X6, om sin mobiltelefon og om sin brug af den om aftenen den 20. februar 2009, og han har tilbageholdt oplysninger om, hvor han var den pågældende aften. Han har herved selv givet anledning til, at frihedsberøvelsen blev opret- holdt så længe, som tilfældet var. Det må imidlertid antages, at frihedsberøvelsen i væsentligt omfang også var begrundet i forhold, som ikke angår E's konkrete adfærd under sagen.

Højesteret finder på den anførte baggrund, at erstatningen i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, bør nedsættes skønsmæssigt til halvdelen, og Højesteret tager herefter E's subsidiære påstand til følge som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at det beløb, statskassen skal betale til E, nedsættes til 101.400 kr. med rente fra den 29. december 2010.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsret og Højesteret.

—oo0oo—

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 19. marts 2013.

Lisbeth Primdahl Simonsen

kontorfuldmægtig

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 27. juni 2012 af Østre Landsrets 14. afdeling
(landsdommerne B. O. Jespersen, Taber Rasmussen og Anne Bendfeldt Westergaard (kst.)
med domsmænd).

14. afd. nr. S-635-12:
Anklagemyndigheden

mod

erstatningssøgende

E

(cpr.nr.   )

(advokat Kristian Mølgaard, besk.)

Næstved Rets dom af 15. februar 2012 (sag nr. 4357/2011) er anket af anklagemyndighe-
den med endelig påstand om frifindelse for erstatningskravet.

E   har påstået stadfæstelse.

Anklagemyndigheden har præciseret, at sigtelsen for overtrædelse af straffelovens § 192 a
m.v. blev rejst den 15. september 2009 og ikke den 15. september 2010 som angivet i by-
rettens dom.

Der er ikke tvist om den beløbsmæssige opgørelse af erstatningskravet på 191.600 kr.
Uenigheden angår alene betalingspligten.

Landsrettens begrundelse og resultat

E blev den 13. maj 2009 anholdt og varetægtsfængslet i grundlovsforhør som sigtet for forsøg på manddrab om aftenen den 20. februar 2009 i i forening med tre navngivne personer.

I grundlovsforhøret forklarede han, at han ikke huskede, hvad han foretog sig på gerningsdagen, og han afviste nærmere kendskab til de navngivne personer.

Den 25. juni 2009 meddelte han, at han ikke ønskede at udtale sig yderligere til politiet, selv om han blev foreholdt, at der nu var fremkommet teleoplysninger, der viste, at hans telefon på gerningsaftenen havde været i området, og at den kort før drabsforsøget flere gange havde været i forbindelse med en telefon tilhørende en af de navngivne personer.

Den 7. august 2009 valgte han imidlertid at udtale sig yderligere til politiet, men ændrede forklaring. Han vedgik nu, at han på gerningsdagen talte med en af de navngivne personer om at tage i byen i og om aftenen flere gange havde foretaget telefonopkald til den pågældende, men at han i øvrigt ikke ville oplyse nærmere om sin færden den aften.

Sigtelsen blev den 15. september 2009 ændret til overtrædelse af straffelovens § 192 a m.v.

Den 9. oktober 2009 blev han løsladt fra varetægtsfængslingen, hvorefter anklagemyndigheden den 3. december 2010 opgav påtale i sagen.

Under disse omstændigheder, hvor der forelå begrundet mistanke mod ham, og hvor han trods de alvorlige sigtelser og de belastende oplysninger mod ham fremkom med urigtige, skiftende og ufuldstændige forklaringer og ikke fremkom med de oplysninger, han sad inde med, finder landsretten, at han selv har medvirket til frihedsberøvelsens iværksættelse og udstrækning på en sådan måde, at det erstatningskrav, der som udgangspunkt tilkommer ham efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, er bortfaldet efter stk. 3.

Anklagemyndighedens påstand om frifindelse tages derfor til følge.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom i sagen mod erstatningssøgende E ændres, således at anklage-
myndigheden frifindes for det rejste erstatningskrav.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger for begge retter.

(Sign.)

—————
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 3/7-12

Maria Jensen
overassistent

Maria Jensen

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 15. februar 2012

Rettens nr. 4357/2011

Politiets nr. 1900-30184-00001-11

Erstatningssøgende

E

mod

Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse af 19. oktober 2011 er modtaget den 28. oktober 2011

E var i tiden fra den 13. maj 2009 til den 9. oktober 2009 anholdt og varetægtsfængslet, først som sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21, og fra den 15. september 2010 i stedet som sigtet for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, § 252, § 264, stk. 1, § 266 og § 291, stk. 1.

Sydsjællands og Lolland-Falster politi har den 3. december 2010 besluttet at undlade påtale.

E fremsatte ved brev af 28. december 2010 krav om erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1. Han har krævet takstmæssig erstatning med tillæg af 100 %.

Erstatningssagen har efter aftale mellem parterne afventet, at en anden straffesag blev afgjort, idet E foretrækker at eventuel erstatning konverteres således at den straf, der skal afsones i den anden straffesag, bliver tilsvarende mindre, i det han ønsker varetægtsfængslingen i den sag, hvor påtale blev opgivet, fradraget.

Anklagemyndigheden har under hovedforhandlingen henledt opmærksomheden på, at sagsøger i givet fald kun kan have krav på et tillæg på 100 % for det tidsrum, hvor han var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21. Sagsøger har accepteret dette synspunkt, og har derfor under hovedforhandlingen beregnet sit endelige erstatningskrav til 191.600 kr..

Statsadvokaten har påstået frifindelse for kravet under henvisning til at sag-

søger har udvist egen skyld, og har henvist til retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Subsidiært påstås kravet nedsat.

Sagens oplysninger

Under hovedforhandlingen af erstatningskravet er statsadvokatens afgørelse dokumenteret, ligesom retsbøger fra grundlovsforhør og fristforlængelser er dokumenteret.

Der er ikke afgivet yderligere forklaringer under hovedforhandlingen.

Rettenes begrundelse og afgørelse.

⊃ blev af en af de øvrige 3 varetægtsfængslede i sagen udpeget som den fjerde gerningsmand, hvilket var årsag til, at han blev anholdt og varetægtsfængslet. Sagsøger har således ikke selv givet anledning til anholdelsen og varetægtsfængslingen, som må formodes at ville have fundet sted, uanset om sagsøger med det samme havde oplyst om sin hidtidige kontakt med de øvrige implicerede. Da sagsøger senere udtalte sig i sagen, og uden forbehold fortalte om sit kendskab til de øvrige varetægtsfængslede, gav dette ikke anledning til, at sagsøger straks blev løsladt, og retten ved ikke nok om baggrunden for den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslingen til med sikkerhed at kunne sige, at sagsøger selv kunne have bevirket en forkortelse af fængslingen ved at udtale sig eller handle anderledes end han gjorde. Der er derfor hverken grundlag for at lade erstatningen bortfalde, eller at nedsætte kravet, hvis størrelse der i princippet er enighed om, og sagsøgers påstand tages derfor til følge.

Kravet forrentes med sædvanlig procesrente fra kravets endelige fremsættelse under hovedforhandlingen, idet kravet ikke er behandlet i forlængelse af kravets oprindelige fremsættelse, hvilken forsinkelse er sket efter sagsøgers eget ønske.

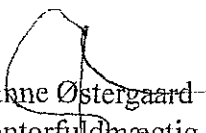
Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden skal inden 14 dage betale 191.600 kr. med sædvanlig procesrente fra den 15. februar 2012 til ⊃

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Birgit Bjerring Andersen

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETEN I NÆSTVED, den 1. marts 2012

Sanne Østergaard
kontorfuldmægtig